

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
24	6 27" 3"	022 + 14°	2 5,	56	Zachodni słaby	Głumno
	2	2, 616 + 20,	6 6,	16	Północny	Pogoda z Chmurami
	10	3, 323 + 13.	9 5,	44	Pł. Zachodni	Pochmurno Grzmoty, Deszcz

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 21 Sierpnia. —

Rada Państwa w Departamencie Spraw Królestwa Polskiego, po rozpoznaniu sprawy o Synezyusza-Adama Kielpińskim (lat 41 wieku mającym) szlachcicu, sądzonym za fałszowanie rossyjskich assygnat, i uznającego tak własnem wyznaniem jakoteż i wyprowadzonym śledztwem za zupełnie przekonanego o fałszowanie i puszczanie w obieg takowych assygnat, znajduje, iż tenże prawnie osadzony został wyrokami sądów: Kryminalnego teraźniejszej gubernii Warszawskiej z d. 14 i 17 sierpnia 1840 roku, i Appellacyjnego z dnia 10 i 12 lipca 1841 r., na utratę zaszczytu szlachectwa, na lat 15 więzienia warownego z zastrzeżeniem piętnowania, na oddanie go po wycierpieniu kary, licząc takową od dnia 15 maja 1839 roku, przez ciąg lat 15 pod dozór policyi, i na wynagrodzenie Skarbowi zrządzonej szkody.—Biorąc wszakże na uwagę szczere we wszystkim przy samym początku sprawy wyznanie Kielpińskiego, i okazujący przezeń stałe żal, którego rzetelność stwierdzona jest i tem, że zakopane przezeń pieniądze, sam wskazał na pokrycie szkody Skarbowi zrządzonej, bez względu na zupełny niedostatek żony i pięciorga małoletnich dzieci, Rada Państwa, zgodnie z przedstawionem, na zasadzie decyzji Rady Administracyjnej, przez Namiestnika Królestwa Polskiego, zdaniem Komisji Rządowej Sprawiedliwości, w skutek prośby Kielpińskiego o ulaskawienie go, u Podnóżka Tronu złożonej, wyraziła zdanie: 1. Los Synezyusza Adama Kielpińskiego polecić miłośniwym względem N. Pana, z wnioskiem, czyliby nie raczył J. Ces. Mość rozkazać, ażeby wyrzeczona przeciwko Kielpińskiemu kara 15 letniego więzienia warownego, na 10 letnie więzienie ciężkie zamienioną była, z uwolnieniem go od piętnowania. 2. Następnie co do pozbawienia Kielpińskiego zaszczytu szlachectwa i

wszelkich praw stanu; oddania go pod dozór policyjny po wycierpieniu karze przez lat 15, niemniej co do innych rozporządzeń, zapadłe przeciw niemu wyroki w całej ich mocy zatwierdzić.—N. Pan powyższe Zdanie Rady Państwa potwierdzić raczył w Peterhofie 9 lipca r. b.

— Paryż 11 Sierpnia. —

Ministrowie w części już tu powrócili, w części w tych dniach są oczekiwani. Hr. Salvandy z podróży do Algieru, powróci także na otwarcie zgromadzenia sejmowego w dniu 17 b. m. Prezes gabinetu, marszałek Soult jest także oczekiwany.

List z Tlemsen wynurza największe przekonanie, że Abdelkader na ziemi marokańskiej przygotowuje nową wyprawę na jesień przeciw posiadłościom francuzkim. Wysłańcy jego przebiegają znowu południowo-zachodnie okolice pobudzając do powstania pokolenia, które na teraz zachowują się spokojnie, zapewnie z powodu nadzwyczajnych upałów, nie pozwalających i francuzkim kolumnom być czynnymi, które jednak gotują się do jesienniej wyprawy.

Xięstwo Aumale wyjechali onegdaj do zamku Eu.

Od końca lipca oczekiwana poczta Bombajska z d. 1 lipca, przybyła nakoniec przez Marsylię. Wiozący ją parostatek do Egiptu wstrzymany został przez burzę na morzu Czerwonym i zmuszony do powrotu do Bombay dla naprawy uszkodzonych części. Jedyną ważniejszą wiadomością jest, że warownia Kangra dobrowolnie poddała się angielsko-indyjskiemu wojsku, przez co położony jest koniec operacyom wojennym na granicach Pendżabu. W wojsku angielskiem panują choroby. Z Chin nadeszły same tylko handlowe wiadomości.

Kancelarz sądu Parów polecił panu Laglagne Barris, aby wypracował sprawozdanie w procesie Henry. To sprawozdanie nie będzie odczytane przed otwarciem izb w d. 17 b. m.

Dwa nowe handlowe okręty w Marsylii o-

trzymały nazwy: jeden *Guizot* drugi *Thiers*.

Henry miał oświadczyć prezesowi sądu Parów, że swym obrońcą pragnie mieć p. Duvergier, który bronił królobójcę Lecomta przed tymże sądem.

W dzienniku algierskim *la France algérienne* czytamy: Znakomite osoby, które przybyły z Maroko do Algieru, opatrzone listami rekomendacyjnymi od naszego konsula w Tangerze do tymczasowego gubernatora Algieryi, są Sid Abderrhman, sekretarz cesarza marokańskiego; Sid-el-Mahdy, jego brat; Sid Aomar, thaleb, i Si Bu Bokeur, także thaleb. Ci Marokanie pragną odbyć pielgrzymkę do Mekki udając się przez Marsylię; poleceni oni zostają dowódcy 8go okręgu wojskowego, który ich przyjmie równie jak w Algierze z wszelkimi honorami i uprzejmością. Miło nam widzieć Muzułmanów szukających protekcji Francyi w przedsięwzięciu bezpiecznej podróży do Mekki, która, jak wiadomo, jest najważniejszą okolicznością w ich życiu. Nasza protekcya połączy się z czasem w ich umyśle z świętością téj pielgrzymki.

Na targach paryzkich sprzedają już dojrzale winogrona; nadechodzące z południowych części Francyi są wielkości śliwek.

— *London 8 Sierpnia.* —

Globe donosi o kilku ważnych odkryciach w Australii: „Dziś rano” otrzymaliśmy ważne wiadomości z Sidney, których ostatnia data jest dzień 31 marca. Przedsiębiorczy podróżnik Leichhardt, poczynił w Australii przy największych trudnościach niektóre nadzwyczajne odkrycia, których następstwa trudne są do przewidzenia. Otworzona została nowa okolica, naprzemian ziemia i woda. Obszerne żyzne równiny otoczone wiankami gajów, piękne łąki, cieniste lasy ponad rzekami, pagórki i doliny zachwycają oko. Nawet pod 14 stopniem południowej szerokości, odkryto kraj, zyznymi gruntami i lasami pokryty. Pomimo wielkiej suchości i upałów, jakich od 7 lat w Australii nie doznawano, znalazł Leichhardt kraj w powabnym stanie i obfite wody. Dwunastu strumieniom i piętnastu rzekom nadał on nazwisko. Leichhardt odkrył raj australijski nieskończonej ważności dla ojczyzny matki, a większej może jeszcze dla całego świata. W Sidnej odbyło się zgromadzenie, na którym uchwalono składkę dla p. Leichhardt w dowód publicznej wdzięczności.

Biskup katolicki w Tetuan przesłał długie pismo lordowi Russell w którym zwraca uwagę jego na położenie Irlandyi. Mówi, że zbiór ziemniaków w bieżącym roku równie źle wypadnie jak w ostatnim roku; dowodząc przysięgą, że uchwalone przez parlament środki nie są skuteczne, wzywa rząd, aby przed rozpoczęciem się parlamentu, skuteczniejsze zaproponował środki dla zaradzenia złemu. Lord Russell zapowiedział właśnie, że żądać będzie od parlamentu pieniędzy na różne publiczne zakła-

dy w Irlandyi i Anglii, końcem zatrudnienia uboższych klas w czasie zimy.

— *Madryt 6 Sierpnia.* —

Rząd otrzymał wczoraj z Lizbony gońca, który opuścił tę stolicę d. 1. Zbliżanie się liczących wojsk hiszpańskich ku granicom portugalii nabawiło trwogą mieszkańców Lizbony, ale zarazem napęłniło ich i obranżeniem.

Ibrahim Pasza przybył d. 28 lipca do Gibraltaru. Obejrzawszy tamtejsze fortyfikacje, odplłynął w dalszą drogę. Nazajutrz zawinęła tam eskadra hollenderska złożona z 3 okrętów; na pokładzie jednego z nich znajdował się xżę hollenderski Henryk, który wysiadł na ląd d. 30 i objadował u gubernatora Wilsona.

— *Rzym 5 Sierpnia.* —

Kawaler Kajetan (Gaetano) Moroni, znany tu pod nazwą Gaetanino, który z prostego cyrulika wyniósł się na pierwszego kamerdynera Grzegorza XVI., mianowany został przez Piusa IX. według zwyczaju drugim kamerdynerem z pensją miesięczną 25 skudów. Ale nie umiejąc się zastósować do nowych, dla siebie mniej pomysłnych stosunków, zażądał uwolnienia i takowe otrzymał. Jednak przytem odmówiono prośbie jego względem dalszego pobierania płacy, której domagał się w drodze łaski jako osoby wysłużonej, z oświadczeniem, że dziwić się należy, jak może się domagać takowój płacy od skarbu, który prawie znajduje się w położeniu takim, iż jego pomocy mogłyby zażądać. Wiadomo bowiem, że Gaetanino posiada prawie xiążęcy majątek. Sądzą, iż osiadzie w dobrach swoich zakupionych w Weneckiem. Za przeszłego rządu powierzonom mu było wydanie Leksykonu, traktującego obszernie o urzędzeniach i historii kościoła katolickiego; ale on, nie posiadając żadnego naukowego wykształcenia, udzielił temu dziełu tylko imienia swego, kilku zaś uczonych kapłanów zajmowało się redakcyą jego, a zmarły Papież dozwolił im w tym celu korzystać ze wszystkich źródeł i dokumentów z archiwów Watykańskich. Dzieło to zatem miało prawdziwie naukową wartość, i wydawcy jego, Kajetanowi Maroni, znaczne przynosiło dochody, bo każdy co zostawał z rządem i kościołem w jakichkolwiek stosunkach, koniecznie nabyć je musiał. Dotychczas dzieło to postąpiło do litery *M* i zawiera już 38 tomów. Teraz słyhać, że Papież Pius IX. zabronił dalszego korzystania na ten cel z archiwów, gdyż dotychczasowego wydawcy nie może uważać za właściwą osobę do wydawania takowego dzieła.

Popularność Piusa IX. wzrasta z dniem każdym coraz bardziej; miłość ku niemu zamieniałaby się w najwyższy zapal, gdyby idąc za radą kardynała Gizzi, rozpuścił spieszuie pulki szwajcarskie, a nie dopiero później, kiedy może naród nie będzie już tego pragnął tak gorąco, jak w téj chwili.

Z Modeny przybył tu hr. Bentivoglio jako poseł nadzwyczajny xcia Modenckiego z własnoręcznem powinszowaniem dla Piusa IX. Pa-

pież przyjął go z wielką łaskawością i udzielił mu order Chrystusa.

Silvio Pellico, jeden z najznakomitszych poetów włoskich, znany ze swego dziesięcioletniego więzienia w Wenecyi i w Bernie, zaniechał od czasu wyjścia na wolność wszelkich prac poetycznych i żyje w zupełnej umysłowej i towarzyskiej zacizy. Na wspomnienie o piśmiech swoich, odpowiadał on w rozmowie z pewnym cudzoziemcem, który roku zeszłego w Rzymie go odwiedzał, iż wszystko to, zdaje mu się teraz błahą rzeczą, której »ledwie, że się nie wstydzi.« »Największym dobrem, jakie człowiek w życiu uzyskać może« mówi Pellico, »jest spokój duszy, a dzięki Bogu, dobiłem się go uareszeie.« Zapytany, czy już więcej poezyi pisać nie myśli, odrzekł: »Zestarałem się, i na młodszych to zdaję.« Ma on teraz lat 56, lecz wygląda bardzo chorowito. Jest niskiego wzrostu, siwy, a poniesione cierpienia wryły się tak boleśnie na jego licu, iż-by go za 70 letniego starca mieć można. Zresztą widać po nim, iż odniósł zwycięztwo nad samym sobą, i pokonał namiętności, które zwykle ludziom panują. Daleki zarówno od dumy, jakoteż zawziętej mściwości, wyszedł on z więziennnej szkoły cierpliwości i poddania się woli Bożej, jako prawdziwy chrześcianin. (Niektóre pisma jego są także na język polski tłómaczone; w Krakowie wyszło dzieło jego »O powinnościach człowieka« — w Wilnie »Więzienia moje.«

— *Konstantynopol 29 Lipca.* —

Posel angielski, sir Stratford Canning, odplynał dnia 26 do Tryestu, w celu udania się przez Niemcy do Londynu.

Mehmed Ali miewa częste konferencje z Sultaniem, który go w przeszłą środę przedstawił Sultance Walidzie, matce swojej. W piątek towarzyszył Mehmed Ali Sultanowi do meczetu, wieczorem objadał w pałacu sultańskim. Dnia 25 znajdował się na wielkim przeglądzie wojska odbytym na równinie Hajdar-Pasza. Nazajutrz udał się do Terapii, gdzie przygotowany był na przyjęcie jego koszk sultański.

Internuncjusz austriacki, posłowie angielski i francuzki, oraz naczelnicy różnych poselstw, oddali wizytę Namiestnikowi egipskiemu.

Dz. *Sud de Marseille* zawiera z Konstantynopola pod dniem 24 lipca następującą korespondencję: »Donosząc poprzednio o blizkiem przybyciu Mehmeda Ali do Konstantynopola, przepowiadaliśmy powrót Risa Paszy do ministerstwa. Jakoż wicekról Egiptu przybył dnia 19 lipca a nazajutrz d. 20 Risa Pasza objął na nowo ministerstwo handlu.

»Przyjęcie, jakiego stary Pasza Egiptu doznał od Sultana, było bardzo serdeczne; myślicby można, że coś zachodzi przeciw interesom obudwóch krajów i że wspólne niebezpieczeństwa połączyły tych dwóch pretendentów do panowania muzułmańskiego. Mehmed Ali padł na kolana przed Sultaniem Abdul Medzyd.

Młody monarcha z pośpiechem zstąpił z swego tronu, wziął za rękę starca z największą u-przejmością, i te do niego pełne dobroci rzekł słowa: »Nie, kłękaj przedemną, ale bądź moim ojcem i moim doradcą w trudnej sztuce rządzenia.« Poczem obadwaj usiadłszy na dywanie, mieli długą konferencję, której przedmiot zapewnie nie tak prędko będzie wiadomy. Zdaje się, że to w skutku tej rozmowy, Riza Pasza mianowany został nazajutrz ministrem, pomimo wszystkich jego nieprzyjaciół i przezorności wielkich polityków, którzy go skazali na kilkoletnie usunięcie.

»Wicekról Egiptu umiał ocenić talenta Riza Paszy, widział on wszelkie dobro dla Turcyi z połączenia dwóch najznakomitszych w państwie ludzi: cywilizatora Reszyda i Rizy, który pośród największego niedostatku kraju, znalazł sposoby polepszenia finansów, i uorganizowania 150,000 karnego wojska, a przez to szanowania i wspierania reform, jakie przedsiębrał. Spodziewać się należy, że ci dwaj wielcy urzędnicy powodowani miłością kraju, usuną na bok swe dawne współubieganie się i na przyszłość iść będą razem na drodze postępu i utrwalać państwo Ottomańskie. Sarim Effendi, który musiał ustąpić miejsca dla Riza Paszy, był pierwszy, który go odwiedził i złożył powinszowanie.

Rozmaitości.

OSTATNIE KONKURY PANA ANTONIEGO Z*

OPOWIEDZIANE PRZEZ NIEGO SAMEGO

(Ciąg dalszy.)

Szkoda, ma pół miliona posagu.

Pół miliona? doprawdy?

Pięć kroć sto tysięcy, i nadzieję otrzymania więcej.

Za nadzieję dziękuję, nie jednego zawiodła, ale pół miliona pewne, to inna rzecz, literaturę opłaci; trzeba było zacząć od tego, a nie byłbym się wzdragał; ale a propos...

Cóż takiego?

Czy te pół miliona czasem nie w dobrach ukraińskich, podolskich, wołyńskich?

Cóżby to szkodziło?

Bardzo wiele; do tych dóbr droga daleka, często nawet do nich nie trafisz, tak np. mój kolega Stanisław miał dostać za żoną cały klucz na Podolu, cieszył się zatem, ale cóż, gdy pojechał na objęcie swych posiadłości, znalazł tylko lichą wioskę, z dziesiątkiem włók piasku i tyłuż błota; hipoteka lub gotówka, to mi rzecz, nie ma zawodu.

Ona ma też swój posąg w listach zastawnych, w banku złożony.

W banku naszym rządowym? nie w żadnym innym, w gdańskim, lub tym podobnie?

W naszym banku.

To dobrze, moja ciociu, bardzo dobrze, jestem gotów, wiesz mnie, choćby natychmiast.

O nie tak szybko, jutro dość czasu, właśnie sobota, literacki wieczór u nich, zapoznam cię, przedstawię.

* * *

Nazajutrz już o piątej z południa, byłem całkiem gotowy, ubrałem się, jak to mówią z igły, a czarno, jak na literackie wieczory ubierać się radzi mój kolega w autorskim zawodzie, kawaler naturalnego krzyża, chirurg filozofii, Au. Wi.; spieszyłem się jednak niepotrzebnie. Moja ciotka bowiem, nie dokończyła swęj toalety aż do dziesiątej, choć od siódmej konie założyć kazała, i wszystką służbę, nie wyłączając kamienicznego stróża, wezwała do pomocy; ubrała się też świątecznie, okazała, jak wypadło na podwójną uroczystość: wieczoru i swatów: w grodeturową nową i modną od lat dziesięciu sukienkę, w świeży od Sejdłowej stroik z paliowemi wstążkami, rozpuściła na twarz loki, nb. nie swoje, swoje były jakoś zbyt srebryste; pokryła (chciałem powiedzieć śnieżne, proszę, co to znaczy nawyknięcie! pięćdziesięcioletniej matronie, śniadiej nawet za młodu, gotów byłem dać śnieżne ramiona); otóż pokryła ramiona pstroczystym tureckim szalem, zawiesiła lornetkę u boku, przy niej zegarek, obok tego flakonik z wódką kolońską i drugi z anodynami i trzeci z octem siedmiozłotdziejowym, -- i pojechaliśmy.

Moje serce było gwałtownie, doprawdy nie pojmuję czemu, gdy dwa skarogniade myszato płowe rumaki męj ciotki, antyki z 1824 roku, rwały się wstrzymać przed bramą mieszkania pani“.

Przebaczcie czytelnicy, że znakiem zastępuję nazwisko, ależ nie sposób je wypisywać, nazbytby to wiele zrobiło wrzawy, a ja się wszelkich wrzaw boję, choćby nawet literackich, bardzo czułe mam nerwy.

Salon, do którego weszliśmy, był jak większa część warszawskich salonów, trochę za szczupły, trochę za niski, ściany oklejone papierem, posadzka w czworoboki, dymny piec na boku, przy nim kominek, na ścianach dwa duże i dwa małe *vis a vis* siebie niby do kontredansu gotowe zwierciadła, przy oknach czerwone frendzlaste firanki, na gzymsie kominka Bóg wie nieco: alabastrowy wizerunek Abeliardowego grobowca, popiersie pani Stael, popiersie Bajrona, bronzowy Napoleon z wandomskiej kolumny, kawałek ławy z Wezuwiusza, krzyżyk z kości słoniowej, Amor i Psyche alabastrowe, i coś, jakiego znowu popiersie małpy czy też Woltera, nie mogłem dobrze rozpoznać, ale sądzę że Woltera, nie mogłem dobrze rozpoznać, ale sądzę że Woltera, nie w francuskiej peruce.

Salon był pełny: to jest na głównej kanapie siedziało pań jakie cztery, przy nich gromadka poważnych ichmościów, po sofkach, w damach, krzeselkach, panie, panny, wdowy, wdowcy i kawalerowie, jak komu do gustu. Ciotka powiodła mnie przed fatersztul, tuż obok głównej kanapy stojący.

W fatersztulu siedziała jakaś jejmość, twarz jej w łaldach, czoło w hruzdach, jak moja ciotka i ona nosiła loki nie swoje.

Prezentuję ci, ma chère, mojego siostrzeńca, o którym już ci wspominałam, barona Z.

Trzeba bowiem wiedzieć czytelnikom, że od czasów ś. p. mojego ojca, mam prawo do tego tytułu, wspominam to nawiasem, a to dla związku powieści, bo się z męj godności nie szczycę i mój herb kładę tylko na chustkach od nosa.

Ciotka zaś prezentując siostrzeńca, przycisnęła na wyrazie baron, nie wiem czemu, może dla tego, że rysy twarzy pani * były jakoś nie swojskie, trochę orientalne.

Charmée de la connaissance, dawno już zrobić ją chciałam, Hermenegildo, Hermenegisiu, Hermisiu!

Osoba tak potrójnie, a zawsze zdrobnieła wyzwana, po małej chwili stanęła przed nami; była to dziewica lat dwudziestu i... nie znam dobrze jej metryki, choć mnie ona nieco obchodzić powinna, dobrego wzrostu, dość dużego nosa, dość runianna, dość piękna, a dość cierpko spytała.

Co mama rozkaże?

Pan baron Z. chce zrobić twój konnessans.

Jak moja ciotka tak i pani * przycisnęła na wyrazie baron, a spojrzała domyślnie na okrąg. Panna Hermenegilda raczyła mnie zmierzyć dużemi czarnemi oczyma, lekko głową w znak powitania skinawszy, tytuł mój przecież nie zaimponował jej wiele, może do świetniejszych nawykła, obdarowawszy zaś raz jeszcze swoim spojrzeniem, na dawne powróciła miejsce.

Pani * mówiła:

Wyborna, wymienita dziewczyna, istotna przyjemność rozmawiać z nią, cały świat ubiega się o ten zaszczyt, kto ją zna nie może się odchwalić. Improvizator Włoch, co był przeszłego roku w Warszawie, bapisał do niej wiersze po łacinie nie prawdaz że piękne pani N.?

Zwróciła się do jednej z jejmościów na kanapie siedzących; mnie ciotka skinieniem oczu, próżne miejsce wskazała przy sobie.

I jakże ci się podoba?

Kto ciociu?

A któżby?... twoja przyszła żona, panna Hermenegilda.

Hermenegilda! dziwaczne imię, wolałbym inne, proszę cioci, jak to ją pieszczotliwie nazywać!

No powiedzże, czy piękna?

Dosyć.

Idźże, pomów z nią.

Wstałem -- istotnie z przyszłą żoną trzeba o czemś pomówić, ale o czem? o pogodzie, to rzecz oklepiana, o przeszłym karnawale, nie sposób, nie byłem na nim; mógłbym mówić o gospodarstwie, lecz z panną warszawską i jeszcze literatką nie wypada... nadto sliczniebym się wydał, prawiac o orze, siejbie, kartoflach, lub o tem, że u mnie kapłan wodzi nie swoje kurczęta.

Ale co robić, trzeba się było zdecydować.

Pannę Hermenegildę okrążył wianek młodzieży, była to wszystko młodzież dobrego tonu. Na jej czele, najbliżej krzesła męj przyszłej, jakiś jegomość, nie zapomnę go nigdy, silne na oczy i pamięć wywarł wrażenie: młody, przystojny, włosy zawinięte na okrąg głowy, na rękach białe rękawiczki, frak zgrabny, modny, kamzelka *nec plus ultra* krawieckiej zdadności. Wszystko na nim świeże, modne, wyprasowane, wyznaczone, wszystko do rozumu, dowcipu i wyobraźni.

Mnie szczęśliwa myśl przyszła do głowy.

(D. n. c.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 24 do dnia 25 Sierpnia.

X. Wiśniewski Hieronim, Krajewska Wiktorya z Polski; -- Rozenthal Jakób, Zdziński Alexander ob. z żoną i córką, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Ostrzeszewicz Barbara ob., do Polski.